

Експериментально доведено, що фізіологічний стан організму курей-несучок за впливу фітодобавок сприяє покращенню виходу передзабійної маси птиці, товарної категорії тушок від 17,0 до 21,0 % непатраних ($p < 0,05$) на 17,1 % напівпатраних та 19,4 % патраних.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Безпека харчування: сучасні проблеми: посібник-довідник. Укл.: Бабюк А.В., Макарова О.В., Рогозинський М.С. Чернівці: Книги-XXI, 2005. 454 с.
2. Бескупська О.В. Сертифікація та стандартизація підприємств харчової промисловості України як фактор підвищення її конкурентоспроможності. *Наук. вісник Херсонського держ. ун-ту.* 2015. Ч. 1, № 11. С. 76–79.
3. Бергілевич О.М., Касянчук В.В. Теоретичне та експериментальне обґрунтування оцінки мікробіологічного ризику *Cronobacter spp. (Enterobacter sakazakii)*: монографія. Суми: Сумський державний університет, 2018. 308 с.
4. Закон України "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин" № 2042-VIII від 18.05. 2017.
5. Закон України "Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів" №771/97 ВР (23.12.1997) та №191-У від 24.10.2002. В редакції Закону № 2042-VIII від 04.04. 2018.
6. Закон України "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин" № 2042-VIII від 18. 05. 2017.
7. National Advisory Committee on Microbiological Criteria for Foods/ NACMCF. us. Система аналізу небезпечних чинників та критичні точки контролю, 1992 NACMCF.
8. Codex Alimentarius documents: Codex Alinorm 03/13A Appendix II (at step 8 of the procedure) and SAC/RCP 1. 1969 (Rev. 3. 1997).

УДК 619:615.375:573.6:636.4

ЛЕБЕДИНСЬКИЙ Є.В., магістрант

Науковий керівник – **ЛЯСОТА В.П.**, д-р вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

dep.fsd@btsau.ua

ОЦІНЮВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ПРИРОДНОЇ РЕЗИСТЕНТНОСТІ, БЕЗПЕЧНОСТІ ТА ЯКОСТІ ПРОДУКТІВ ЗАБОЮ ЗА САРКОПТОЗУ СВИНЕЙ

Анотація. В умовах інтенсивного ведення свинарства, якому притаманний концентратний тип годівлі, мало змінюваний мікроклімат, дефіцит природної інсоляції, безвигульне утримання, гіпоксія особливу загрозу представляють шлунково-кишкові [1 с. 3, 5, 6;], респіраторні [2 с. 4, 5]; хвороби обміну речовин [3 с. 1, 4, 7], а також нашкірні захворювання, зокрема саркоптоз [4, с. 1–5 та 6–8]. Ці захворювання наносять значні збитки свинарським підприємствам, що виражаються в депресії росту і загибелі тварин, недоотриманні свинини та погіршенні безпечності та її якості [5 с. 3–7].

Необхідність підвищення резистентності молодняку свиней пояснюється незрілістю їхньої імунної системи, низьким неспецифічним імунітетом. Останнє спричиняється сукупністю факторів технологічного походження [6–10 с. 2–5]. Є два заходи підвищення резистентності молодняку свиней. Перший – забезпечення оптимальних умов мікроклімату та високого санітарного стану в приміщеннях для всіх виробничо-вікових груп. Другий – відбір для ремонту стада поросят з тих, що не перехворіли в колостральний період з симптомами шлунково-кишкових розладів.

Досліджень стосовно вивчення зв'язку між проявами зазначених захворювань та санітарно-гігієнічними умовами виконано недостатньо. Тому, з'ясування впливу абіо- та біотичних факторів на захворюваність свиней, дослідження безпечності та якості свинини є на часі.

Ключові слова: свинарство, технологія, виробник, збереженість, свинина, безпека, якість, продукція, харчовий продукт.

Метою роботи було: провести оцінювання показників природної резистентності, безпечності та якості продуктів забою за саркоптозу свиней.

Методи досліджень. Зоотехнічні, органолептичні, фізико-хімічні, мікроскопічні, біологічні, варіаційно-статистичні.

Результати досліджень. Як свідчать отримані дані, жива маса поросят контрольної групи 30-добового віку становила $7,03 \pm 0,20$ кг. У 60-добовому віці вона збільшилася у 2,9

рази і дорівнювала $19,4 \pm 0,20$ кг. Відповідно середньодобовий приріст маси тіла за період дослідження становив $398,0 \pm 5,5$ г.

В результаті зважування встановлено, що здорові поросята за живою масою перевершували хворих саркоптозом з дослідної – 1-ї групи – на 21,3 %, дослідної - 2 – на 15,3 %, 60-денному віці – на 21,4 та 23,7 % відповідно.

Отримані показники за абсолютним приростом живої маси тіла узгоджуються з даними середньодобового приросту. Так, в середньому за обліковий період середньодобовий приріст в дослідній – 1-ї групі складав $198,3 \pm 4,1$ г, дослідній -2 – $198,3 \pm 4,1$ г, дослідній - 3 – $167,0 \pm 3,2$ г, що на 33,0 та 30,4 % нижче, порівняно з контрольною групою. Конверсія корму у свиней, хворих саркоптозом складала 5,24; 5,15 та 4,83 к.од/кг приросту.

Отже, у свиней, хворих саркоптозом встановлена депресія росту та значні затрати корму на одиницю приросту.

Важливим показником, що характеризує безпечність та якість свинини є м'ясність, довжина туші, площа «м'язового глазка» та маса задньої третини полутуші. Контрольний забій тварин було виконано після закінчення досліду та досягнення свинями живої маси 100 кг.

Отримані дані свідчать, що найкращі забійні показники були у підсвинків дослідної – 2-ї групи. Вони перевершували однолітків першої групи (хворі на саркоптоз тварини) за предзабійною масою на 3,9 кг (5,32 %), другої – на 0,7 кг (0,80 %) ($p \leq 0,05$).

За забійним виходом свині контрольної групи перевершували першу – на 2,1 %, другу – на 1,4 % ($p \leq 0,05$), а вихід туші у них складав 66,3 %, що більше, ніж в першій – на 2,5 %, в другій – на 2,2 %, третій – на 0,5 %.

Найкращим показником м'ясності свиней є площа «м'язового глазка», який визначається шляхом виміру висоти та ширини найдовшого м'яза спини на поперечному розрізі туші між останніми спинними та першим поперековим хребцем.

За цим показником свині контрольної групи перевершували першу, другу, третю групи – на 2,4 см, 1,3 см та 0,8 см відповідно. Маса окороку від забитих свиней з Д-1, Д-2 та Д-3 груп була відповідно на 2,7 %, 4,2 % та 4,7 % менше порівняно з контролем.

Отже, у хворих свиней під впливом кліщів *S. suis*, відмічається депресія росту і зменшення якості отриманої від них продукції.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Безпека харчування: сучасні проблеми: посібник-довідник. Укл.: Бабюк А.В., Макарова О.В., Rogozинський М.С. Чернівці: Книги-XXI, 2005. 454 с.
2. Бескупська О.В. Сертифікація та стандартизація підприємств харчової промисловості України як фактор підвищення її конкурентоспроможності. *Наук. вісник Херсонського держ. ун-ту*. 2015. Ч. 1, № 11. С. 76–79.
3. Бергілевич О.М., Касянчук В.В. Теоретичне та експериментальне обґрунтування оцінки мікробіологічного ризику *Cronobacter spp. (Enterobacter sakazakii)*: монографія. Суми: Сумський державний університет, 2018. 308 с.
4. Бірта Г. О. Ветеринарно-санітарні заходи в господарствах по виробництву продукції свинарства / Г. О. Бірта // Ефективне тваринництво. – 2018. – № 2. – С. 34–36.
5. Садовиков Н. А. Комплексный препарат «Агромен сухой» как эффективный модификатор естественной резистентности свиней на дорацивании / Н. А. Садовиков, И. А. Ходырева // Акт. проблемы интенсивного развития животноводства : мат. XVI межд. науч.-практ. конф. (13-14 июня 2013 г.). – Горки, 2013. – С. 18-22.
6. Закон України "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин" № 2042-VIII від 18.05. 2017.
7. Закон України "Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів" №771/97 ВР (23.12.1997) та №191-У від 24.10.2002. В редакції Закону № 2042-VIII від 04.04. 2018.
8. Закон України "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин" № 2042-VIII від 18. 05. 2017.
9. National Advisory Committee on Microbiological Criteria for Foods/ NACMCF. us. Система аналізу небезпечних чинників та критичні точки контролю, 1992 NACMCF.
10. Codex Alimentarius documents: Codex Alinorm 03/13A Appendix II (at step 8 of the procedure) and SAC/RCP 1. 1969 (Rev. 3. 1997).